

Tân gwyllt mewn siopau: Rhestr wirio asesiad risg i fanwerthwyr

Sut allai tân gynnau?

Perygl	Cam Gweithredu	Eich camau gweithredu a'ch nodiadau (cofnodwch yma unrhyw gamau gweithredu penodol y mae angen i chi	Camau a gymerwyd	Sylwadau
Sigarêts a fflamau noeth eraill.	<ul style="list-style-type: none"> Cyfyngwch ar fynediad at ardaloedd storio tân gwyllt. Sicrhewch nad yw tân gwyllt yn cael ei adael yn y warws heb ei oruchwylio. Gwaharddwch ysmegu yn agos at yr eitemau. Cadwch nhw dan glo mewn cwpwrdd neu gwpwrdd arddangos. 	(e.e. 'sicrhau fod pob aelod o staff yn ymwybodol o'r ardaloedd 'dim ysmegu' a gwirio fod arwyddion 'dim ysmegu' wedi'u gosod mewn lleoliadau amlwg)		<ul style="list-style-type: none"> Cymryd camau positif i atal tân yw'r mesur rheoli pwysicaf y dylech ei gofio.
Gwreichion o socedi a ffitiadau trydan.	<ul style="list-style-type: none"> Datgysylltwch nhw o'r cyflenwad os ydynt wedi'u gosod mewn cypyrddau arddangos neu defnyddiwch dân gwyllt ffug. Mewn storfeydd, tynnwch offer trydanol allan (heblaw am ffitiadau golau ac offer synhwyro 			
Gwres yn gwneud i focsys fynd ar dân.	<ul style="list-style-type: none"> Tynnwch wresogyddion neu gosodwch nhw'n ddigon pell oddi wrth y tân gwyllt. Mewn storfeydd, dylech adael bwllch gwag rhwng y ffitiadau golau a'r tân gwyllt. 			
Tân ar nwyddau eraill yn lledaenu i'r tân gwyllt.	<ul style="list-style-type: none"> Dylech eu cadw mewn storfa bwrpasol os yw hynny'n bosibl, neu fel arall mewn cwpwrdd storio neu gynhwysydd sy'n gwrthsefyll tân. Dylech eu cadw'n ddigon pell oddi wrth eitemau fflamadwy neu losgadwy. 			<ul style="list-style-type: none"> Mae sylweddau fflamadwy yn cynnwys gwirod gwyn a phaent toddol. Mae tapiau fideo a theits / hosannau hefyd yn hynod fflamadwy. Mae eitemau llosgadwy yn cynnwys cardbord, papur a choed (e.e. paledau).
Tân bwriadol neu gamau troseddol.	<ul style="list-style-type: none"> Cadwch nhw mewn iard nwyddau ddiogel. Cadwch nhw dan oruchwyliaeth. Adolygwch leoliad y storfa a'r trefniadau diogelwch. 			<ul style="list-style-type: none"> Gallai tân gael ei gynnu'n fwriadol neu gan ladron trwy ddefnyddio offer torri i gael mynediad i'r storfa.

Sut allai tân ledaenu a gwaethygu?

Perygl	Cam Gweithredu	Eich camau gweithredu a'ch nodiadau	Camau a gymerwyd	Sylwadau
<p>Gwres o dân gwyllt sy'n llosgi yn gwneud i eitemau fflamadwy neu losgadwy eraill fynd ar dân gerllaw.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Symudwch yr eitemau fflamadwy/llosgadwy os yw hynny'n bosibl. • Gosodwch y tân gwyllt yn ddigon pell oddi wrth sylweddau fflamadwy i leihau'r perygl o dân yn lledaenu. • Os yw'r tân gwyllt yn cael ei storio mewn cynhwysydd y tu allan i'r adeilad, gofalwch ei 			
<p>Tân gwyllt sy'n llosgi neu ddarnau yn cael eu taflu at eitemau fflamadwy neu losgadwy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cadwch y tân gwyllt yn eu bocsys cludo. • Caewch y bocsys cludo ar ôl eu defnyddio. • Cadwch y tân gwyllt mewn storfa ar wahân. Os nad yw hyn yn bosibl, cadwch nhw mewn cypyrddau sy'n gwrthsefyll tân. • Os yw tân gwyllt yn cael ei gadw mewn warws, gofalwch fod rhwystr rhwng y tân gwyllt ac eitemau fflamadwy (e.e. wal neu sgrin wifrog) neu caewch yr eitemau mewn cawell wifrog neu cadwch nhw mewn cynhwysydd cludo ISO neu adeilad addas arall a fydd yn gallu atal darnau a deflir. • Cadwch reolaeth ar faint o dân gwyllt sydd yn y siop. • Gofalwch fod y safle'n addas ar gyfer niferoedd y tân gwyllt (ac mewn unrhyw achos cadwch gyflenwadau tân gwyllt o fewn y cyfyngiadau a ganiateir gan eich cofrestriad neu drwydded). 			<ul style="list-style-type: none"> • Dylai unrhyw un sy'n storio nifer fawr o sylweddau fflamadwy gael cyngor arbenigol.
<p>Tân gwyllt yn cael eu llygru gan gemegau eraill neu gan ddŵr a dod yn ansefydlog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cadwch nhw'n ddigon pell oddi wrth sylweddau costig fel glanhawyr draeniau, stripwyr paent a phaent cadwrol ar gyfer pren. • Cadwch nhw'n ddigon pell oddi wrth gwrteithiau a nwyddau sy'n cynnwys perocsid (e.e. caledwyr gwydr ffeibr). • Cadwch nhw mewn man sych. 			

Sut allai pobl gael eu niweidio pe bai tân yn digwydd?

Perygl	Cam Gweithredu	Eich camau gweithredu a'ch nodiadau	Camau a gymerwyd	Sylwadau
Staff neu gwsmeriaid yn methu â dianc oherwydd gwres a/neu mŵg.	<ul style="list-style-type: none"> • Cadwch bob tân gwyllt mewn cwpwrdd arddangos neu storio. • Gofalwch eich bod yn gosod y tân gwyllt mewn man lle na fyddai mŵg na fflamau yn effeithio ar llwybrau dianc mewn achos o dân. • Gofalwch nad oes unrhyw nwyddau eraill yn atal llwybrau dianc. • Gofalwch fod pob aelod o staff yn deall pa gamau y dylid eu cymryd os oes tân. 			<ul style="list-style-type: none"> • Y flaenoriaeth yw cael staff a chwsmeriaid allan o'r siop. • Dim ond pan fydd bywydau mewn perygl y dylid ceisio ymladd tân. • Mae gennych ddyletswydd gyfreithiol o dan Reoliadau Rhagofalon Tân (Yn Y Gwaith) 1997 i sicrhau bod unrhyw un yn y siop yn gallu dianc yn ddiogel
Tân yn lledaenu i adeiladau preswyl cyfagos neu gerllaw.	<ul style="list-style-type: none"> • Gosodwch gynhwysyddion yn ddigon pell o dai cyfagos. • Os oes fflatiau neu lety preswyl yn yr un adeilad, gofalwch fod llwybr dianc ar wahân i breswylwyr. • Gosodwch system synhwyro a larwm tân. • Gofalwch fod drysau tân addas yn cael eu gosod ac ati. 			